

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Επιμέλεια: Μ. Τσαπόγας

ΔρΝ - Ειδικός Επιστήμονας στο Συνήγορο του Πολίτη

Διεθνής σύμβαση περί του καθεστώτος των ανιθαγενών (ν. 139/1975) άρθρο 27, προϋχύσας ΚωδΕλιΘαγ (ν.δ. 3370/1955) άρθρο 19, ΚωδΔιοικΔιαδ (ν. 2690/99) άρθρα 16.1 & 17.1-2, ν. 2910/2001 άρθρο 51.1

Προφορική απόρριψη αίτησης για χορήγηση Ειδικού Δελτίου Ταυτότητας Ανιθαγενούς σε πρώην Έλληνα πολίτη

Η απόρριψη αίτησης για χορήγηση Ειδικού Δελτίου Ταυτότητας Ανιθαγενούς πρέπει να είναι έγγραφη και αιτιολογημένη.

Η ανατιολόγητη εγκατάλειψη μακράς έμπρακτης πρακτικής αναγνώρισης ενός αλλοδαπού ως μονίμου κατοίκου Ελλάδος, παραβιάζει την αρχή της χρηστής διοίκησης.

Η απαγόρευση συναλλαγής παρανόμως διαμενόντων αλλοδαπών με τη διοίκηση δεν καταλαμβάνει τις διαδικασίες νομιμοποίησης της παραμονής τους στη χώρα.

Πόρισμα 10087.03.2.1/27.8.2003

(Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη: Ανδρέας Τάκης, Χειρίστρια: Ανδριανή Παπαδοπούλου)

Ο Συνήγορος του Πολίτη, στο πλαίσιο των κατά ν. 3094/2003 αρμοδιοτήτων του, εξετάζει την υπ' αρ. πρωτ. 10087/13.6.2003 αναφορά της κυρίας Μ., κατοίκου Μωσαϊκού Ροδόπης, σχετικά με τα προβλήματα που αντιμετωπίζει στην προσπάθειά της ν' αποκτήσει και πάλι, με τη διαδικασία της πολιτογράφησης όπως αυτή ορίζεται από τις διατάξεις του ν. 2910/2001, την ελληνική ιθαγένεια την οποία απώλεσε βάσει των διατάξεων του καταργηθέντος άρθρου 19 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας («αλλογενής εγκαταλείπων το Ελληνικόν έδαφος άνευ προθέσεως παλιννοστήσεως δύναται να κηρυχθή απωλέσας την Ελληνικὴν ιθαγένειαν»). Συγκεκριμένα, η ενδιαφερόμενη διαμαρτύρεται για τον προφορικό χαρακτήρα και την ασάφεια της αιτιολογίας η οποία της προβλήθηκε από την Αστυνομική Διεύθυνση Ροδόπης σχετικά με την απόρριψη του αιτήματός της για χορήγηση Ειδικού Δελτίου Ταυτότητας Ανιθαγενούς (κάρτα ανιθαγενούς), καθώς και για τη μη εξέταση του συναφούς αιτήματός της για χορήγηση πιστοποιητικού «μη απέλασης» λόγω των διατάξεων του άρθρου 51 ν. 2910/2001 («οι δημόσιες υπηρεσίες ... υποχρεούνται να μην παρέχουν τις υπηρεσίες τους σε αλλοδαπούς, οι οποίοι δεν έχουν διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο ή θεώρηση εισόδου ή άδεια παραμονής ή γενικά δεν αποδεικνύουν ότι παραμένουν νόμιμα στην Ελλάδα»).

Μεταξύ των συνημμένων στην αναφορά περιλαμβάνονται τα ακόλουθα φωτοαντίγραφα: της υπ' αρ. πρωτ. .../21.10.2002 βεβαίωσης του Δημάρχου Ιάσμου με την οποία βεβαιώνεται ότι η κ. Μ. είναι μόνιμη κάτοικος (από γέννηση) Μωσαϊκού Ροδόπης, του υπ' αρ. πρωτ. ... πιστοποιητικού με το οποίο πιστοποιείται ότι πριν απωλέσει την ελληνική ιθαγένεια φερόταν γραμμένη και στα δημοτολόγια Δήμου Ιάσμου, του υπ' αρ. πρωτ. .../26.4.2002 σημειώματος δακτυλοσκόπησης, της ληξι-αρχικής πράξης γάμου της, του πιστοποιητικό οικογενειακής της κατάστασης, των υπ' αρ. ... & ... διαβατηρίων, βιβλιαρίων υγείας, αποδείξεων καταβολής ασφαλιστικών εισφορών στον ΟΓΑ, του υπ' αρ. πρωτ. .../24.7.1991 εγγράφου του υπουργείου Εσωτερικών περί «απώλειας ελληνικής ιθαγένειας», του υπ' αρ. ... πιστοποιητικού της 9^{ης} Μικτής Υποεπιτροπής Ανταλλαγής Ελληνοτουρκικών Πληθυσμών με το οποίο η ενδιαφερόμενη αναγνωρίζεται ως «*établie*», δηλαδή μη ανταλλάξιμος, των εκκαθαριστικών σημειωμάτων για τα οικονομικά έτη 1998-2001, της βεβαίωσης απογραφής της οικογένειας της ενδιαφερομένης κατά το έτος 1991, και τέλος, του αντιγράφου ποινικού μητρώου της από την Εισαγγελία Πρωτοδικών Ροδόπης.

Από το περιεχόμενο της αναφοράς, όπως και από τηλεφωνική επικοινωνία μας με την Αστυνομική Διεύθυνση Ροδόπης, προκύπτει ότι η κυρία Μ. απευθύνθηκε αρχικά με αίτησή της στην Ελληνική Αστυνομία τον Σεπτέμβριο 2001, ζητώντας τη χορήγηση κάρτας ανιθαγενούς. Η κάρτα ανιθαγενούς, πέραν του ότι πιστοποιεί το καθεστώς παραμονής του κατόχου της, αποτελεί απαραίτητο δικαιολογητικό για τη συμμετοχή του στη διαδικασία πολιτογράφησης, με την οποία δίνεται πλέον η δυνατότητα επανάκτησης της ελληνικής υπηκοότητας στα άτομα τα οποία την απώλεσαν βάσει των διατάξεων του καταργηθέντος πλέον άρθρου 19 του Κ.Ε.Ι.. Το αίτημα της ενδιαφερομένης απορρίφθηκε με την προφορική, γενική και αόριστη αιτιολογία ότι δεν πληρούσε τις διατάξεις του νόμου 139/1975 («*Περί κυρώσεως της εν Νέα Υόρκη την 28 Σεπτ. 1954 υπογραφείσης Διεθνούς Συμβάσεως και του συνοδευόντος ταύτην παραρτήματος περί του καθεστώτος των ανιθαγενών*»).

Ο Συνήγορος του Πολίτη γνωρίζει ότι η Αστυνομική Διεύθυνση Ροδόπης είναι αρμόδια ν' αποφανθεί περί της βασιμότητας του αιτήματος χορήγησης κάρτας ανιθαγενούς, ύστερα από την ενδελεχή, για αυτή την κατηγορία υποθέσεων, νόμιμη έρευνα που διεξάγει. Εν όψει όμως των παραπάνω, οφείλει να επισημάνει τα ακόλουθα. Σύμφωνα με το άρθρο 16 Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999), «*η διοικητική πράξη είναι έγγραφη, αναφέρει την εκδούσα αρχή και της εφαρμοζόμενες διατάξεις, φέρει δε χρονολογία, καθώς και υπογραφή του αρμοδίου οργάνου. Στην ατομική διοικητική πράξη αναφέρεται, επίσης, η τυχόν δυνατότητα άσκησης της, κατ' άρθρο 25, ειδικής διοικητικής ή ενδικοφανούς προσφυγής, γίνεται δε μνεία του αρμοδίου για την εξέτασή της οργάνου, της προθεσμίας, καθώς και των συνεπειών παράλειψης της άσκησής της*», ενώ σύμφωνα με το άρθρο 17 του ίδιου Κώδικα, «*η ατομική διοικητική πράξη πρέπει να περιέχει αιτιολογία, η οποία να περιλαμβάνει τη*

διαπίστωση της συνδρομής των κατά των νόμο προϋποθέσεων για την έκδοσή της. Η αιτιολογία πρέπει να είναι σαφής, ειδική, επαρκής και να προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, εκτός αν προβλέπεται ρητώς στο νόμο ότι πρέπει να περιέχεται στο σώμα της πράξης». Εν προκειμένω η προβαλλόμενη αιτιολογία απόρριψης του αιτήματος δεν εναρμονίζεται προς τις απαιτήσεις των προαναφερθεισών διατάξεων κατά το μέτρο που ούτε έγγραφη αλλά και ούτε σαφής, ειδική ή επαρκής είναι για την περίπτωση της κ. Μ..

Εξ άλλου, από τα κατατεθέντα έγγραφα και ιδίως από τα φωτοαντίγραφα των διαβατηρίων τα οποία της έχει κατά καιρούς χορηγήσει η Νομαρχία Ροδόπης, προκύπτει σαφώς η εν τοις πράγμασιν αναγνώριση της κ. Μ. ως μονίμου κατοίκου Ελλάδας. Ως εκ τούτου, ο Συνήγορος του Πολίτη εκτιμά ότι η διοίκηση οφείλει να επανεξετάσει το αίτημα της ενδιαφερομένης για χορήγηση Ειδικού Δελτίου Ταυτότητας Ανιθαγενούς, βάσει όχι μόνο των στοιχείων τα οποία η ίδια έχει καταθέσει στην Αρχή και τα οποία διαβιβάζονται συνημμένα, αλλά πιθανόν και άλλων τα οποία μπορεί ευλόγως να θεωρηθούν ως αποδεικτικά στοιχεία μονίμου διαμονής της στη χώρα. Περαιτέρω, όσον αφορά το συναφές πρόβλημα συναλλαγής της κ. Μ. με τις ελληνικές δημόσιες υπηρεσίες, ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί ότι η μακρόχρονη συναλλαγή της με αυτές, και ιδιαίτερα με την Αστυνομική Διεύθυνση Ροδόπης, δεν δικαιολογεί την αποπομπή της βάσει των διατάξεων του άρθρου 51 ν. 2910/2001. Η επίκληση του άρθρου αυτού θα μπορούσε εν προκειμένω να εκληφθεί ως προσχηματική, πράγμα που σαφώς αντίκειται στις αρχές της χρηστής διοίκησης και της προστατευόμενης εμπιστοσύνης του διοικουμένου, κατά το μέτρο που ανατρέπει τα δεδομένα βάσει των οποίων η ενδιαφερόμενη έχει, επί πολλά έτη, συναλλάγει με τη διοίκηση.

Εν όψει των ανωτέρω, ο Συνήγορος του Πολίτη καλεί τη διοίκηση να προβεί στις δέουσες ενέργειες προκειμένου να επανεξετασθούν επί της ουσίας τα αιτήματα της κυρίας Μ., για χορήγηση κάρτας ανιθαγενούς και πιστοποιητικού «μη απέλασης», τα οποία πιστοποιούν το καθεστώς παραμονής της στη χώρα και αποτελούν απαραίτητα δικαιολογητικά για την αίτηση πολιτογράφησης της. Στην αντίθετη περίπτωση, η διοίκηση οφείλει να προσδιορίσει ακριβώς και εγγράφως τις ενέργειες στις οποίες πρέπει να προβεί η ενδιαφερόμενη προκειμένου να αποκτήσει τα νομιμοποιητικά έγγραφα που αποδεικνύουν το καθεστώς παραμονής της στη χώρα.

Σημείωση

Ανταποκρινόμενη στην παρέμβαση του Συνηγόρου του Πολίτη, η Αστυνομική Διεύθυνση Ροδόπης επανεξετάσε την επίμαχη αίτηση και την έκαμε δεκτή.

M.T.

Σ 4.1-2 & 116.2, Οδηγίες 76/207/ΕΚ & 2002/73/ΕΚ, ν. 3013/2002 άρθρο 27.7, π.δ. 23/2002 άρθρο 4

Ανάκληση πινάκων επιτυχόντων, εκδοθέντων κατ' εφαρμογή διάταξης που κρίθηκε αντισυνταγματική λόγω ανισότητας φύλου

Μιά ποσόστωση φύλου είναι σύμφωνη με τη συνταγματική αρχή της ισότητας, όταν από το νόμο που την καθιερώνει προκύπτουν με σαφήνεια τα συγκεκριμένα καθήκοντα και οι συνθήκες άσκησής τους οι οποίες κατ' αντικειμενικό και πρόσφορο τρόπο καθιστούν το φύλο παράγοντα αποφασιστικής σημασίας.

Σε περίπτωση που η διοίκηση διαπιστώσει αντισυνταγματικότητα διάταξης νόμου περί προσλήψεων, οφείλει να προβεί σε έγκαιρη και γενική ανάκληση και αναδιατύπωση των προκηρύξεων, ούτως ώστε οι υποψήφιοι να γνωρίζουν, υπό καθεστώς ασφάλειας δικαίου, τους ακριβείς όρους υπό τους οποίους καλούνται να κριθούν.

Υπαναχώρηση της διοίκησης με ανάκληση πινάκων επιτυχόντων χωρίς προηγούμενη αναδιατύπωση των προκηρύξεων, παραβιάζει την αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του διοικουμένου και γεννά αξιώσεις αποζημίωσης.

Πόρισμα 3142.05.2.1/16.5.2005

(Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη: Ανδρέας Τάκης, Χειρίστρια: Χρύσα Χατζή)

Ο Συνήγορος του Πολίτη, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του σύμφωνα με τα άρθρα 3 & 4 ν. 3094/2003, έλαβε και διερευνά σειρά αναφορών (υπ' αρ. πρωτ. 3142, 3339, 3630, 3667 & 4203/2005), σχετικά με τον προσδιορισμό θέσεων ανά φύλο κατά τη στελέχωση της Δημοτικής Αστυνομίας σε διάφορες Περιφέρειες της χώρας.

Στην περίπτωση της Περιφέρειας Αττικής, η προκήρυξη 67796/1.12.2004 για 61 συνολικά θέσεις στους Δήμους Βύρωνα, Δάφνης, Μεταμόρφωσης, Χολαργού & Περιστερίου όριζε ρητώς («Κεφάλαιο Δ': Κριτήρια κατάταξης - εξέταση υποψηφίων») ότι «η κατάταξη των υποψηφίων θα γίνει σύμφωνα με τα κριτήρια του άρθρου 4 του π.δ. 23/2002 και τη βαθμολογία που αντιστοιχεί σε κάθε κριτήριο και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 27 παρ. 7 του ν. 3013/02 που ορίζει ότι οι θέσεις καλύπτονται κατά 15% από γυναίκες». Στον πίνακα επιτυχόντων που αναρτήθηκε περί τα τέλη Ιανουαρίου 2005 στα γραφεία της Περιφέρειας, ο συγκεκριμένος υποψήφιος που προσέφυγε στον Συνήγορο του Πολίτη εμφανιζόταν να έχει καταλάβει την 11^η θέση μεταξύ των ανδρών και την 41^η θέση μεταξύ όλων των υποψηφίων (ήτοι προηγούνταν αυτού 10 άνδρες και 30 γυναίκες) για τις 13 θέσεις του Δήμου Περιστερίου, συνεπεία δε αυτής της κατάταξης κλήθηκε, ως επιτυχών, να προσκομίσει τα δικαιολογητικά του και να συμμετάσχει στις αθλητικές δοκιμασίες, δεδομένου ότι, βάσει του παραπάνω κειμένου της συγκεκριμένης προκήρυξης, 11 θέσεις θα καλύπτονταν από άνδρες και 2 από γυναίκες. Στη συνέχεια, ωστόσο, η Περιφέρεια ανέτρεψε τα ήδη ανακοινωθέντα αποτελέσματα στηριζόμενη στην υπ' αρ. πρωτ.

3799/26.1.2005 εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών, βάσει του οποίου, κατά παρέκκλιση των οριζόμενων στην προκήρυξη, «εάν κατά τη φθίνουσα σειρά κατάταξης των επιτυχόντων υπάρχουν γυναίκες που είναι επιτυχούσες καθ' υπέρβαση του 15%, τότε δεν υφίσταται κάλυμμα να καταταγούν». Στον αναμορφωμένο, πλέον, πίνακα, εμφανίζονται για τον συγκεκριμένο Δήμο 12 γυναίκες επιτυχούσες και μόνον ένας άνδρας, ήτοι αποκλείονται 10 μεταξύ εκείνων οι οποίοι είχαν εξ αρχής πληροφορηθεί ότι πέτυχαν. Στην ίδια Περιφέρεια (Αττικής), η προαναφερθείσα προκήρυξη περιέλαβε 8 συνολικά θέσεις ΔΕ για τον Δήμο Ηλιούπολης. Στον αρχικό πίνακα κατάταξης ο υποψήφιος που προσέφυγε στον Συνήγορο του Πολίτη κατέλαβε την 22^η θέση και κλήθηκε σε υγειονομική εξέταση και αθλητικές δοκιμασίες, μετά το πέρας των οποίων καταρτίστηκε ο τελικός πίνακας κατάταξης όπου ο υποψήφιος εμφανίστηκε να έχει καταλάβει την 13^η θέση, ενώ εάν οι γυναίκες καλούνταν σε ποσοστό 15% των υποψηφίων θα είχε καταλάβει την 5^η θέση, θα ήταν δηλαδή επιτυχών. Στους 8 πρώτους και επιτυχόντες κατά τον τελικό πίνακα ο ενδιαφερόμενος αναφέρει ότι περιλαμβάνονται 5 γυναίκες, οπότε συνάγεται ότι το όριο του 15% για τις γυναίκες δεν εφαρμόστηκε καθόλου από την Περιφέρεια Αττικής, ανεξαρτήτως αριθμού υποψηφίων.

Στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης, ο υποψήφιος που προσέφυγε στον Συνήγορο του Πολίτη εμφανιζόταν 8^{ος} στον αρχικό, ενιαίο πίνακα της 24.1.2005 και 3^{ος}, δηλαδή επιτυχών, σε μία από τις 5 θέσεις ΠΕ για τον Δήμο Καβάλας στην ειδοποίηση που του εστάλη για την υγειονομική εξέταση και τις αθλητικές δοκιμασίες. Ωστόσο, μετά την υπ' αρ. πρωτ. 3799/26.1.2005 εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών, ο ενδιαφερόμενος ισχυρίζεται ότι το ποσοστό του 15% δεν εφαρμόστηκε σε καμία κατηγορία υποψηφίων της δημοτικής αστυνομίας. Στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, ο υποψήφιος που προσέφυγε στον Συνήγορο του Πολίτη έλαβε μέρος στην προκήρυξη 1/25.11.2004 για πλήρωση 10 θέσεων της κατηγορίας ΤΕ στο Δήμο Λαρισαίων, και αναφέρει ότι κατέλαβε την 22^η θέση στον ενιαίο αρχικό πίνακα και την 6^η θέση από τους άνδρες, ήταν συνεπώς διοριστέος. Ωστόσο, δεν κλήθηκε καν στις υγειονομικές και αθλητικές εξετάσεις. Στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, οι υποψήφιοι που προσέφυγαν στον Συνήγορο του Πολίτη έλαβαν μέρος στην προκήρυξη 2/2004 για 18 θέσεις ΔΕ23 του Δήμου Πτολεμαΐδας και αναφέρουν ότι ο από 18.2.2005 πίνακας κατάταξης στις θέσεις αυτές περιελάμβανε 17 γυναίκες και μόνον έναν άνδρα. Εάν είχε εφαρμοσθεί το εκ του νόμου περιοριστικό ποσοστό 15% των γυναικών από την Περιφέρεια αυτή, όλοι οι προσφεύγοντες θα ήσαν διοριστέοι.

Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις, μεταξύ αρχικού (ενιαίου) και τελικού πίνακα κατάταξης, η διαφορά ήταν ότι οι ανωτέρω Περιφέρειες της χώρας δεν εφήρμοσαν τελικώς τον ποσοτικό περιορισμό του 15% σε βάρος των γυναικών που προβλέπει ο ν. 3013/2002 στο άρθρο 27 παρ. 7 («το ποσοστό των γυναικών, οι οποίες προσλαμβάνονται

νονται στη Δημοτική Αστυνομία, καθορίζεται σε 15% επί του συνολικού αριθμού του προσλαμβανομένου, κάθε φορά, ειδικού ένστολου προσωπικού, κατά τη διάκριση της παραγράφου 1^α του άρθρου 1 του π.δ. 23/2002»). Είναι σαφές από τη διατύπωση της διάταξης, ότι ο νομοθέτης δεν υιοθετεί ελάχιστο όριο αλλά, αντιθέτως, καθορίζει το μέγιστο ποσοστό ένστολου προσωπικού που θα καταληφθεί από γυναίκες, επιφυλάσσοντας τη συντριπτική πλειονότητα των θέσεων αυτών υπέρ των ανδρών.

Ο Συνήγορος του Πολίτη είχε και στο παρελθόν εκφράσει τις επιφυλάξεις του προς τη διοίκηση για την εφαρμογή παρόμοιων ποσοστώσεων εις βάρος των γυναικών που προβλέπονταν στις διατάξεις για το προσωπικό της αστυνομίας και της πυροσβεστικής, σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν. 2713/99, και ήδη καταργήθηκαν με το άρθρο 20 του ν. 3103/2003, ύστερα και από την αναθεώρηση (το 2001) του άρθρου 116 παρ. 2 του Συντάγματος, το οποίο πλέον επιτάσσει: «το Κράτος μεριμνά για την άρση των ανισοτήτων που υφίστανται στην πράξη, ιδίως σε βάρος των γυναικών». Προκειμένου να κριθεί σύμφωνος με τη συνταγματική αρχή της ισότητας (άρθρο 4 παρ. 1 και 2 του Συντάγματος, αλλά και Οδηγίες 76/207/EK & 2002/73/EK) παρόμοιος περιορισμός, θα πρέπει, σύμφωνα με τη νομολογία (Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων υπόθεση 222/84: *Johnston κατά αστυνομίας της Β. Ιρλανδίας*, Ολομ. ΣτΕ 1917/98), να προκύπτουν με σαφήνεια στον νόμο τα συγκεκριμένα καθήκοντα και οι συνθήκες άσκησής τους οι οποίες κατ' αντικειμενικό και πρόσφορο τρόπο καθιστούν το φύλο παράγοντα αποφασιστικής σημασίας. Η Ολομέλεια του Συμβουλίου Επικρατείας, τόσο παλαιότερα (ΣτΕ Ολομ. 1917/98) όσο και σε απόφαση που αναμένεται να δημοσιευθεί για αντίστοιχα ποσοστά σε θέσεις συνοριοφυλάκων, έχει δεχθεί τη δυνατότητα επιφύλαξης ορισμένων καθηκόντων σε άνδρες όταν αυτό επιβάλλεται από βιολογικά χαρακτηριστικά (σωματική διάπλαση και ρώμη) που προσιδιάζουν στο ανδρικό φύλο. Ωστόσο, σε πρόσφατη παραπλήσια απόφαση του ΣτΕ (1000/2004 Γ' Τμήματος), η συνταγματικότητα των ποσοστών σε θέσεις Αστυφυλάκων της ΕΛ.ΑΣ. ερείδεται κατ' αντιδιαστολήν, και ακριβώς λόγω παραχώρησης λοιπών καθηκόντων στη δημοτική αστυνομία. Για την κατάφαση της συνταγματικότητας στο σκεπτικό της απόφασης αυτής, ελήφθη με ταξύ άλλων υπ' όψιν (παρ. 6 και υπό στοιχείο στ') το ότι: «η σύγχρονη τάση για αλλαγή της Ελληνικής Αστυνομίας από δραστηριότητες διοικητικής φύσης και γραφειοκρατικής λειτουργίας που αποβαίνουν σε βάρος της κύριας αποστολής και για την άσκηση των οποίων ο παράγοντας φύλο δεν έχει αποφασιστική σημασία, η οποία εκδηλώνεται με σειρά νομοθετημάτων που μεταφέρουν αρμοδιότητες τοπικού ενδιαφέροντος, σχετικές με την καθαριότητα, τη ρύθμιση της κυκλοφορίας, την έκδοση αδειών λειτουργίας καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος, τη διενέργεια τεχνικών παιγνίων κ.λπ. σε οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης ή στις δημοτικές αστυνομίες». Δεν είναι επομένως καθόλου προφανές ότι οι αρμοδιότητες της δημοτικής αστυνομίας και τα καθήκοντα των συγκεκριμένων θέσεων απαιτούν βιολογικά χα-

ρακτηριστικά που προσιδιάζουν μόνον σε άνδρες. Βάσει των ανωτέρω, ο Συνήγορος του Πολίτη διατηρεί σοβαρές επιφυλάξεις ως προς τη συνταγματικότητα της επίμαχης διάταξης του άρθρου 27 παρ. 7 ν. 3013/2002.

Ανεξαρτήτως τούτου, οι ερμηνευτικές κατευθύνσεις του αρμόδιου Υπουργείου Εσωτερικών ως προς την εφαρμογή των διατάξεων για τον διαγωνισμό της δημοτικής αστυνομίας δεν φαίνεται να οδήγησαν σε ενιαία και σαφή διοικητική πρακτική. Η σχετική εγκύκλιος υπ' αρ. πρωτ. 3799/26.1.2005, αφού επανέλαβε το κείμενο του νόμου, όρισε ότι «η ανωτέρω ποσόστωση εφαρμόζεται υποχρεωτικά στο ειδικό ένστολο προσωπικό ... χωριστά για κάθε κατηγορία. Στις περιπτώσεις που δεν προκύπτει ικανός αριθμός ατόμων ... και δεν μπορεί, αντικειμενικά, να εφαρμοσθεί η προαναφερόμενη ποσόστωση, θα τηρηθεί ο πίνακας κατάταξης κατά σειράς επιτυχίας των υποψηφίων. Εάν κατά τη φθίνουσα σειρά κατάταξης των επιτυχόντων υπάρχουν γυναίκες που είναι επιτυχούσες καθ' υπέρβαση του 15%, τότε δεν υφίσταται κώλυμα να καταταγούν». Από τη διατύπωση αυτή το Υπουργείο φαίνεται να εμμένει στην εφαρμογή του κανόνα του περιορισμένου ποσοστού εισαγωγής γυναικών στη δημοτική αστυνομία, αποδεχόμενη παράλληλα την κάμψη του κανόνα στις περιπτώσεις που ο αριθμός των υποψηφίων δεν επαρκεί για την κατανομή σε γυναίκες του ποσοστού 15%. Το τελευταίο, δηλαδή, εδάφιο της εγκυκλίου διευκρινίζει την αμέσως προηγούμενη περίπτωση του κατ' εξαίρεσιν ενιαίου πίνακα, άλλως θα επρόκειτο για λογική αντίφαση. Η οδηγία αυτή μάλλον συσκότισε παρά αποσαφήνισε την ενδεδειγμένη πρακτική της διοίκησης, σε συνδυασμό δε με την προφορική πληροφορία ότι υπάρχει σκέψη αλλαγής του νόμου οδήγησε τις Περιφέρειες της χώρας σε αντιφατικές ανά τόπο και ανά κατηγορία (ΠΕ, ΔΕ κ.ο.κ.) πρακτικές, ήδη μάλιστα ο Συνήγορος του Πολίτη είναι αποδέκτης αναφοράς για την τήρηση του ποσοστού εις βάρος των γυναικών από την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας. Επισημαίνεται ότι και στο παρελθόν ο Συνήγορος του Πολίτη, με αφορμή τον διαγωνισμό του 2003 για τη δημοτική αστυνομία, επιφυλασσόμενος ως προς την αντισυνταγματικότητα του επίμαχου ποσοστού γυναικών, είχε παραλλήλως επισημάνει ότι η ορθή αριθμητικά και ενιαία εφαρμογή του ορίου αυτού σημαίνει ότι το ποσοστό 15% θα πρέπει να εφαρμόζεται στο σύνολο των προσλήψεων αυτών και όχι ανά κατηγορία προσωπικού, στο υπ' αρ. πρωτ. 480/13.1.2004 έγγραφο του που είχε κοινοποιηθεί στο Υπουργείο.

Προφορικά φέρεται να παρασχέθηκε σε ορισμένους εκ των ανωτέρω ενδιαφερομένων η αιτιολόγηση, ότι οι Περιφέρειες έκριναν σκόπιμο να προσαρμόσουν την πρακτική τους σε νομολογία Διοικητικού Εφετείου, βάσει της οποίας η επίμαχη διάταξη του άρθρου 27 παρ. 7 ν. 3013/2002 είναι αντισυνταγματική. Θα εμφανιζόταν, κατ' αρχήν, εύλογη ενδεχόμενη επιλογή της διοίκησης ν' αποκλίνει, κατά τρόπο ενιαίο, ρητό, ασφαλές και αιτιολογημένο, από την εφαρμογή διατάξεων νόμου, εφ' όσον κρίνει, συμμορφούμενη προς τυχόν πάγια νομολογία, ότι οι διατάξεις εκείνες είναι αντισυνταγματικές. Όμως, σε μία τέτοια ακραία αλλ' έστω θεμιτή πε-

ρίπτωση, η κεντρική διοίκηση θα όφειλε, προκειμένου περί πληθώρας περιφερειακών προκηρύξεων, να προβεί σε έγκαιρη και γενική ανάκληση και αναδιατύπωση αυτών, ούτως ώστε οι υποψήφιοι να γνωρίζουν, υπό καθεστώς ασφάλειας δικαίου, τους ακριβείς όρους υπό τους οποίους καλούνται να κριθούν. Άλλως, η διοίκηση θα έθετε τους μεν υποψηφίους υπό καθεστώς άκρατης ανασφάλειας δικαίου, εαυτήν δε, πρώτον, υπό τον κίνδυνο νέας δικαστικής ακύρωσης των πινάκων αποτελεσμάτων, και δεύτερον, υπό τον κίνδυνο καταλογισμού αποζημιώσεων υπέρ των υποψηφίων. Ωστόσο, η κεντρική διοίκηση όχι μόνον δεν έπραξε κάτι τέτοιο, αλλ' αντιθέτως φαίνεται ότι περιέπλεξε τα πράγματα με τη διφορούμενη ερμηνεία της προαναφερθείσας υπ' αρ. πρωτ. 3799/26.1.2005 εγκυκλίου, καταλείποντας, μάλιστα, τις Περιφέρειες στην αυταπάτη, ότι σε κάθε μίαν απ' αυτές επαφίεται η αρμοδιότητα να κρίνει αυτοδυνάμως εάν και πώς θα εφαρμόσει την επίμαχη διάταξη, όπως φαίνεται να θεωρεί η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης με το υπ' αρ. πρωτ. 2197/18.3.2005 έγγραφό της. Έτσι, κατ' αποτέλεσμα, η διάταξη κατήντησε να έχει κατά τόπους ισχύ σε ορισμένες μόνον από τις Περιφέρειες της χώρας.

Επί πλέον, αφ' ης στιγμής εκδόθηκαν προκηρύξεις και όχι μόνον δεν ανακλήθηκαν, αλλ' επί πλέον εφαρμόστηκαν κατά γράμμα με αποτέλεσμα την ανάρτηση αποτελεσμάτων και την εκ των υστέρων αναθεώρηση αυτών, τίθεται θέμα παραβίασης των αρχών της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης του διοικουμένου και της συνεπούς συμπεριφοράς της διοίκησης (*venire contra factum proprium*). Οι αρχές αυτές υποχωρούν μεν όταν η διοίκηση οφείλει να προβεί στην πράξη κατά δεσμία αρμοδιότητα, πλην όμως, στην προκειμένη περίπτωση, η πράξη της διοίκησης (δηλαδή η αναμόρφωση του πίνακα κατά παρέκκλιση από τη διάταξη του άρθρου 27 παρ. 7 ν. 3013/2002) δεν επικαλείται καν υπέρ αυτής κάποια ισχύουσα διάταξη, παρά μόνο νομολογία Διοικητικού Εφετείου σε υποθέσεις διαγωνισμών προηγούμενων ετών, παράμετρο η οποία δεν δικαιολογεί την αυτοδύναμη κίνηση περιφερειακών οργάνων σε κατεύθυνση αντίθετη προς το γράμμα του νόμου. Η παραβίαση των ουσιαστικών αυτών όρων του διαγωνισμού καθιστά, ενδεχομένως, ακυρωτέες τις σχετικές αποφάσεις για παράβαση νόμου, και μάλιστα για λόγους αφορώντες τη διαδικασία, ήτοι αυτοτελείς και ανεξάρτητους από την τύχη της νομολογίας επί της ουσίας του άρθρου 27 παρ. 7 ν. 3013/2002.

Ο Συνήγορος του Πολίτη έχει εκφράσει την πάγια αντίθεσή του με την πρακτική μη εφαρμογής των ισχυουσών κάθε φορά διατάξεων εν όψει του ενδεχομένου μεταβολής τους (βλ. ΣτΕ 1602/1977), στην παρούσα δε περίπτωση επισημαίνει ότι θα μπορούσαν να είχαν δοθεί σαφείς οδηγίες από το Υπουργείο, ως προς τον ενιαίο τρόπο εφαρμογής του εκ του νόμου περιορισμού, οπότε, εάν ελαμβάνετο σοβαρά υπ' όψιν η κατ' ουσίαν αντισυνταγματικότητά του, θα έπρεπε η όλη διαδικασία να είχε ματαιωθεί και επαναληφθεί υπό νέα δεδομένα, ούτως ώστε, αν μή τι άλλο, τουλάχιστον να μην ανακύψουν αξιώσεις αποζημίωσης. Εν όψει των ανωτέρω, και ανε-

ξάρτητα από τη δικαστική, τελικώς, κρίση περί της νομιμότητας των πινάκων επιτυχόντων, ο Συνήγορος του Πολίτη παρακαλεί για τις απόψεις του Υπουργείου Εσωτερικών σχετικά με τις παρατηρηθείσες συνθήκες εφαρμογής των επίμαχων διατάξεων από τις Περιφέρειες, καθώς και σχετικά με τυχόν περιθώρια ενεργειών προς την κατεύθυνση της ενιαίας και ασφαλούς προσαρμογής της διοικητικής πρακτικής.

Σημείωση

Με το υπ' αρ. πρωτ. 28087(+24946)/29.7.2005 απαντητικό του έγγραφο, το Υπουργείο Εσωτερικών υπερασπίστηκε την ορθότητα της επίμαχης εγκυκλίου του, εκδοθείσης, μάλιστα, πριν καν περαιωθεί η δικαστική εκκρεμότητα («ενώ αναμένεται η τελική κρίση επί του θέματος από το Συμβούλιο της Επικρατείας») επί της συνταγματικότητας της ποσόστωσης.

Αναπαντώντας, ο Συνήγορος του Πολίτη (έγγραφο υπ' αρ. πρωτ. 3142.05.2.3/31.8.2005) διαπίστωσε τα εξής: «Η διοίκηση εμφανίζεται να έχει καταργήσει δι' εγκυκλίου μιά διάταξη νόμου, και μάλιστα, πρώτον, ρητώς παραδεχόμενη ότι το ζήτημα της συνταγματικότητας της επίμαχης διάταξης εκκρεμούσε ακόμη ενώπιον του Συμβουλίου Επικρατείας, και δεύτερον, καταλείποντας μεγίστη ασάφεια ως προς τον ακριβή τρόπο με τον οποίον θα έπρεπε να συνταχθούν οι πίνακες επιτυχόντων αφ' ης στιγμής ετέθη εκποδών η εν λόγω διάταξη. Η ασάφεια αυτή αποτυπώνεται στην ίδια τη γραμματική διατύπωση της εγκυκλίου, όπου, αντί να γίνεται λόγος ως συνήθως για το τί υποχρεούνται θετικώς να πράξουν οι αρμόδιες υπηρεσίες, επιλέγεται διστακτική φρασεολογία περί μη υπάρξεως κωλύματος, μάλλον προσιδιάζουσα σε διακριτική ευχέρεια – εάν κατά τη φθίνουσα σειρά κατάταξης υπάρχουν γυναίκες που είναι επιτυχούσες καθ' υπέρβαση του 15%, τότε δεν υφίσταται κώλυμα να καταταγούν –, ως εάν ήταν δυνατή ακόμη και η πρόσληψη ως υπεραρίθμων των καθ' υπέρβαση του 15% επιτυχουσών. Η βεβαιότητα, ότι η καθ' οιονδήποτε τρόπον ανταπόκριση των Περιφερειών στην εγκύκλιο αυτή επρόκειτο να πλήξει συμφέροντα τρίτων (ανδρών ωφελουμένων από την ακριβή εφαρμογή της μηδέποτε καταργηθείσης διάταξης του άρθρου 27 παρ. 7 ν. 3013/2002), δεν φαίνεται να επέδρασε ιδιαίτερα στον χειρισμό της υπόθεσης εκ μέρους της κεντρικής υπηρεσίας».

Ωστόσο, διαβλέποντας ότι τόσο η νομιμότητα των πινάκων επιτυχόντων όπως διαμορφώθηκαν ανά Περιφέρεια, όσο και η βασιμότητα τυχόν αξιώσεων αποζημίωσης των παραλειφθέντων, δεν είναι δυνατό να κριθούν αποτελεσματικά παρά μόνο διά της δικαστικής οδού, και δεσμευόμενος από τη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 3 ν. 3094/2003 («δεν επιλαμβάνεται περιπτώσεων, κατά τις οποίες η διοικητική ενέργεια έχει γεννήσει δικαιώματα ή έχει δημιουργήσει ευνοϊκές καταστάσεις υπέρ τρίτων που ανατρέπονται μόνο με δικαστική απόφαση, εκτός εάν προφανώς συντρέχει παρανομία») ο Συνήγορος του Πολίτη εξετίμησε ότι δεν διαθέτει περαιτέρω περιθώρια διαμεσολάβησης.

M.T.

Σ 4.1, ΣυνθΕΚ άρθρο 13, Οδηγίες 2000/43/ΕΚ & 2000/78/ΕΚ, ΚωδΔικηγ [ν.δ. 3026/54] άρθρο 3.1, ν. 3094/2003 άρθρο 3.3, ν. 3304/2005 άρθρα 2.1, 3.3, 4.1-2, 19.1 & 20.3

Κώλυμα διορισμού αλλογενούς πολιτογραφηθέντος ως δικηγόρου

Το κώλυμα διορισμού αλλογενούς πολιτογραφηθέντος ως δικηγόρου προ της παρόδου πενταετίας από την πολιτογράφιση, αποτελεί διακριτική μεταχείριση μεταξύ ελλήνων πολιτών λόγω εθνοτικής καταγωγής.

Ακόμη και σε περιπτώσεις διατάξεων νόμου που αντίκεινται στην αρχή της ίσης μεταχείρισης, ο Συνήγορος του Πολίτη δεν μπορεί να παρέμβει αν δεν τεθεί υπ' όψη του συγκεκριμένη ατομική διοικητική πράξη ή παράλειψη.

Πόρισμα 12420.04.2.2/13.5.2005

(Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη: Ανδρέας Τάκης, Χειριστής: Μιχάλης Τσαπόγας)

Με αναφορά πολιτογραφηθείσας ελληνίδας, πτυχιούχου Νομικής και μόλις εγγραφείσας ως ασκουμένης σε Δικηγορικό Σύλλογο, ζητήθηκε η παρέμβαση του Συνηγόρου του Πολίτη προκειμένου να μην εφαρμοσθεί, στην περίπτωσή της, η διάταξη του άρθρου 3 παρ. 1 εδ. β' Κώδικα Δικηγόρων (ν.δ. 3026/1954), σύμφωνα με την οποία «*αλλογενής αποκτήσας την Ελληνικήν Ιθαγένειαν διά πολιτογραφήσεως δεν δύναται να διορισθή Δικηγόρος προ της συμπληρώσεως πενταετίας από ταύτης*».

Κατ' αρχήν, η επίμαχη διάταξη του Κώδικα Δικηγόρων εισάγει άνιση μεταχείριση, καθώς η πρόβλεψη πενταετούς περιόδου «*αναμονής*» για το διορισμό ως δικηγόρων αφορά μόνο τους έλληνες που απέκτησαν την ελληνική ιθαγένεια διά πολιτογραφήσεως και όχι τους λοιπούς έλληνες πολίτες, χωρίς να συνάγεται εύλογη και συνταγματικά ανεκτή (κατ' άρθρο 4 παρ. 1 του Συντάγματος) αιτία της απόκλισης αυτής. Ακόμη χειρότερα, η διάταξη αυτή εισάγει δυσμενέστερη μεταχείριση των προσφάτως πολιτογραφηθέντων ελλήνων έναντι των πολιτών άλλων κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίοι σύμφωνα με το ίδιο άρθρο δικαιούνται να διορισθούν δικηγόροι στην Ελλάδα χωρίς την ύπαρξη ανάλογης περιόδου «*αναμονής*» από της κτήσεως οιασδήποτε ευρωπαϊκής ιθαγένειας.

Επί πλέον, με τον ν. 3304/2005 «*Εφαρμογή της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού*» επιχειρείται η ενσωμάτωση, στο εθνικό μας δίκαιο, των διατάξεων των οδηγιών 2000/43/ΕΚ του Συμβουλίου της 29.6.2000 και 2000/78/ΕΚ του Συμβουλίου της 27.11.2000, υπό το πρίσμα των οποίων ερμηνεύεται το περιεχόμενό του, και θεσπίζεται το γενικό πλαίσιο ρύθμισης για την καταπολέμηση των διακρίσεων, απαγορεύοντας (άρθρο 2 παρ. 1) κάθε άμεση ή έμμεση (άρθρο 3 παρ. 3: «*όταν μία εκ πρώτης όψεως ουδέτερη διάταξη, κριτήριο ή πρακτική*

μπορεί να θέσει πρόσωπα ορισμένης φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής σε μειονεκτική θέση συγκριτικά με άλλα πρόσωπα, εκτός εάν η διάταξη, το κριτήριο ή η πρακτική αυτή δικαιολογείται αντικειμενικά από έναν θεμιτό σκοπό και τα μέσα επίτευξής του είναι πρόσφορα και αναγκαία») διάκριση, μεταξύ άλλων, λόγω φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, με σκοπό τη διασφάλιση της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης, όπως αυτή κατοχυρώνεται στο άρθρο 13 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Στο πεδίο εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής εντάσσονται και η «πρόσβαση στην εργασία και την απασχόληση εν γένει, ... ανεξάρτητα από τον κλάδο δραστηριότητας ... συμμετοχή σε οποιαδήποτε επαγγελματική οργάνωση» (άρθρο 4 παρ. 1 στοιχ. α' & δ'). Ειδικότερα, η εφαρμογή του κανόνα απαγόρευσης άμεσων και έμμεσων διακρίσεων προϋποθέτει την επί ίσοις όροις άσκηση ενός δικαιώματος ή απόλαυση ενός έννομου αγαθού. Στην υπό κρίση περίπτωση, έλληνες πολίτες που απέκτησαν την ελληνική ιθαγένεια με πολιτογράφηση υφίστανται λιγότερο ευνοϊκή μεταχείριση απ' αυτήν της οποίας τυγχάνουν όσοι απέκτησαν την ελληνική ιθαγένεια από την γέννησή τους (σε πραγματικό χρόνο ή αναδρομικά), ως τέκνα έλληνα ή ελληνίδας, σε ανάλογη κατάσταση, δηλαδή, προς ό,τι αφορά τις προϋποθέσεις διορισμού δικηγόρου. Το άρθρο 3 παρ. 1 εδ. β' Κώδικα Δικηγόρων θέτει τους αλλογενείς πολιτογραφηθέντες σε μειονεκτική θέση συγκριτικά με τους ομογενείς πολιτογραφηθέντες ή τους εκ γενετής έλληνες, για λόγους οι οποίοι ανάγονται στην εθνοτική καταγωγή τους, άμεσα μεν ήδη εξ αιτίας του περιορισμού «αλλογενής ...», επί πλέον δε και εξ αιτίας του περιορισμού «διά πολιτογραφήσεως», καθ' όσον, εκ των πραγμάτων, την ελληνική ιθαγένεια αποκτούν διά πολιτογραφήσεως μόνον οι μη ελληνικής καταγωγής αλλοδαποί (οι λοιποί την αποκτούν διά «καθορισμού»). Η διάκριση αυτή δεν φαίνεται να δικαιολογείται αντικειμενικά από έναν θεμιτό σκοπό με την χρήση ενός πρόσφορου και αναγκαίου μέσου. Μόνη επιτρεπτή απόκλιση από την υποχρέωση ίσης μεταχείρισης αποτελεί η διάκριση λόγω ιθαγένειας (άρθρο 4 παρ. 2: «Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δεν εφαρμόζονται στις περιπτώσεις που προβλέπεται διαφορετική μεταχείριση λόγω ιθαγένειας και δεν θίγουν τη μεταχείριση που συνδέεται με τη νομική κατάστασή τους ως ιθαγενών τρίτων χωρών ή ατόμων άνευ ιθαγένειας»), στοιχείο που όμως δεν συντρέχει εν προκειμένω, δεδομένου ότι η διακριτική μεταχείριση αφορά κατηγορίες ελλήνων πολιτών, καθ' όσον έλληνες πολίτες, ευρισκόμενοι στη χώρα τους, παρεμποδίζονται στην απόλαυση του ιδίου ακριβώς αγαθού, εν σχέσει προς άλλους συμπολίτες τους.

Εν όψει των ανωτέρω, πέραν του ζητήματος αντίθεσης του άρθρου 3 παρ. 1 εδ. β' του Κώδικα Δικηγόρων προς την κατοχυρούμενη στο άρθρο 4 παρ. 1 του Συντάγματος αρχή της ισότητας των ελλήνων πολιτών, τίθεται ήδη και ζήτημα αντίθεσης αυτού προς την αρχή της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, όπως αυτή κατοχυρώνεται στο άρθρο 13 της Συνθήκης ΕΚ, εξειδικεύεται στην οδηγία 2000/43/ΕΚ και ενσωματώνεται στο εθνικό μας δίκαιο με τις διατά-

ξεις του ν. 3304/2005. Δεδομένου, μάλιστα, ότι στο άρθρο 26 του νόμου αυτού («Με την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού καταργείται κάθε νομοθετική και κανονιστική διάταξη ... η οποία είναι αντίθετη προς την, κατά τον παρόντα νόμο, αρχή της ίσης μεταχείρισης») προβλέπεται η αυτοδίκαιη κατάργηση, όχι μόνον κάθε νομοθετικής, αλλά και κάθε κανονιστικής διάταξης που αντίκειται στην αρχή της ίσης μεταχείρισης, το Υπουργείο Δικαιοσύνης αλλά και κάθε εμπλεκόμενος Δικηγορικός Σύλλογος οφείλουν να εξετάσουν το ενδεχόμενο μη εφαρμογής της επίμαχης διάταξης.

Ωστόσο, ο Συνήγορος του Πολίτη, εν όψει των περιορισμών του άρθρου 3 παρ. 3 ν. 3094/2003, θα μπορούσε να παρέμβει, απευθύνοντας στο Δικηγορικό Σύλλογο και στον αρμόδιο Υπουργό εισήγηση παράκαμψης του άρθρου 3 παρ. 1 του Κώδικα Δικηγόρων, μόνον *in concreto*, ήτοι κατόπιν συγκεκριμένης ατομικής διοικητικής πράξης ή παράλειψης αιτιολογούμενης με επίκληση της επίμαχης διάταξης. Την προϋπόθεση αυτή δεν πληροί η προκειμένη αναφορά, καθ' όσον η μεν αίτηση της ενδιαφερομένης για εγγραφή της ως ασκουμένης έχει γίνει δεκτή, η δε αίτησής σας για συμμετοχή στις εξετάσεις της άδειας δεν μπορεί ακόμη να υποβληθεί επειδή δεν έχει ολοκληρωθεί η περίοδος άσκησης. Το άρθρο 19 παρ. 1 ν. 3304/2005 («Φορέας προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης στις περιπτώσεις που αυτή παραβιάζεται από δημόσιες υπηρεσίες είναι ο Συνήγορος του Πολίτη») επιφυλάσσει, πράγματι, στην Αρχή μιά νέα, ειδική αρμοδιότητα προκειμένου περί ζητημάτων διακρίσεων λόγω φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, εξ ου και ο Συνήγορος του Πολίτη διατηρεί τη δυνατότητα να θέσει αυτεπαγγέλτως υπ' όψιν του Υπουργείου Δικαιοσύνης το ζήτημα της διατήρησης σε ισχύ ρυθμίσεων συγκρουομένων με τον ν. 3304/2005, στο πλαίσιο των ειδικών σχετικών εκθέσεων του δυνάμει του άρθρου 20 παρ. 3 του νόμου αυτού. Ωστόσο, προκειμένου περί παρέμβασης για την επίλυση ατομικών περιπτώσεων, η άσκηση της αρμοδιότητας αυτής του Συνηγόρου του Πολίτη εξακολουθεί να διέπεται από το άρθρο 3 παρ. 3 ν. 3094/2003, ήτοι να προϋποθέτει προηγούμενη ατομική διοικητική πράξη ή παράλειψη. Έτσι, επί του παρόντος, συνιστάται στην ενδιαφερομένη να θέσει το θέμα υπ' όψιν του εμπλεκόμενου Δικηγορικού Συλλόγου και του Υπουργείου Δικαιοσύνης (Διεύθυνση Δικηγορικού Λειτουργήματος), ούτως ώστε να επιτραπεί, μόλις πληρωθούν οι λοιπές προϋποθέσεις, η συμμετοχή της στις εξετάσεις. Αν, παρ' ελπίδα, η σχετική απόφαση του Συλλόγου είναι αρνητική, θα παραστεί, πλέον, δυνατή και η άμεση παρέμβαση του Συνηγόρου του Πολίτη για τη συγκεκριμένη ατομική περίπτωση.

Σημείωση

Η ενδιαφερόμενη δεν επανήλθε στο Συνήγορο του Πολίτη. Ωστόσο, μετά από αίτησή της στον οικείο Δικηγορικό Σύλλογο βάσει των ανωτέρω υποδείξεων, υποβλήθηκε και εκκρεμεί ενώπιον του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους σχετικό ερώτημα του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

M.T.